

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 25.10.2023
Sayı: 130

10/531

A. Sibel YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde mevcut olan kadın yoksulluğunun araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

A. Sibel YANIKÖMEROĞLU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Toplumların refah ve gelişmişlik düzeyine göre tanımı ve sınırları değişen yoksulluk kavramı, politika geliştirme süreçlerinde iki farklı tanımlama biçimi ile karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki yoksulluğun gelir ve tüketim üzerinden tanımlanması, ikincisi ise yaşam koşulları üzerinden tanımlanması şeklindedir. Gelir üzerinden yapılan tanımlama mutlak ve göreceli yoksulluk olarak kavramsallaştırılmaktadır. Mutlak yoksulluk, insanın yaşamını sürdürmesi için gerekli temel besin maddelerini tüketememesidir. Göreceli yoksulluk ise bir toplumda kabul edilebilir tüketim düzeyinin altında kalmaktır.

Kadınlar ve erkekler arasında var olan yapısal eşitsizlikler, kadının yoksulluğu deneyimleme biçimlerini ve göreceli yoksulluğu farklılaştırmaktadır. Kadın yoksulluğunun iki belirleyici özelliği vardır. Bunlar; kadınların işgücü piyasasındaki durumu ve eğitim imkanlarından yararlanma durumudur. Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranlarının düşük olması, daha düşük ücretli ve düşük statülü işlerde istihdam edilmeleri, kayıt dışı sektörlerde çalışmaları, sigortasız çalıştırılmaları, ücretsiz aile işçisi olmaları, işgücü piyasasında kadınlara yönelik ayrımcı tavırlar, elde ettikleri gelir üzerinde söz sahibi olamamaları, eğitim imkanlarından yeterince yararlanamamaları nedeniyle mesleki becerilerinin eksik kalması, toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle ev içi emeğin tamamen kadınlar tarafından sarf edilmesi, çocuk ve yaşlı bakımını kadınların yerine getirmesinin beklenmesi nedenleriyle kadın yoksulluğu ortaya çıkmaktadır.

Kadınların istihdama katılma oranlarının düşük olması neticesinde erkeklere ömür boyu bağımlılık durumu gelişmektedir. İstihdama katılamayan kadın, istihdamın sağladığı olanaklardan faydalanamamaktadır. Örneğin emeklilik durumu söz konusu olmamakta, evli kadınlar sağlık hakkına ancak eşi üzerinden ulaşabilmektedir. Bunlar ise aynı zamanda kadınların karar alma süreçlerindeki rollerini etkilemektedir. Kadınların ekonomik özgürlüğünün olmaması beraberinde şiddete açık hale gelmelerine ve şiddet gördükleri halde şiddet sarmalından çıkamamalarına neden olmaktadır.

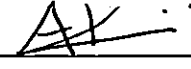
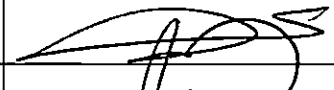
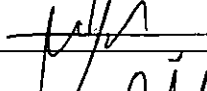
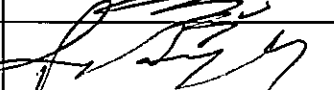
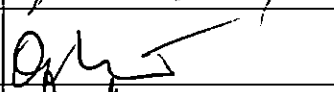
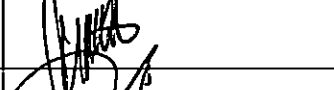
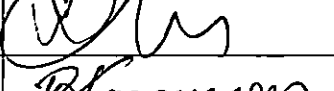
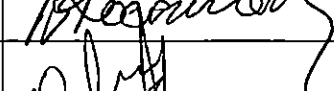
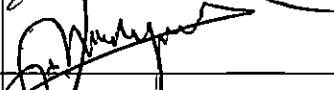
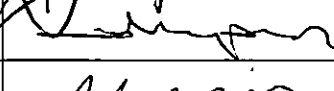
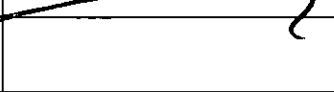
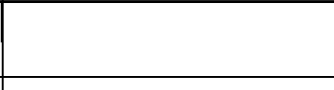
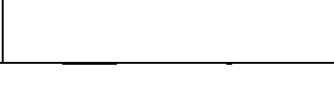
BM Kadın ve Kız Çocuklarına Karşı Ayrımcılık Çalışma Grubu, toplumsal cinsiyete dayalı sosyoekonomik eşitsizliğin kesişen koşullarını analiz etmiş ve kadınlar ile kız çocuklarının yoksulluk ve eşitsizlik deneyimlerine neden olan ve bunu derinleştiren siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal sistemler içindeki yapısal ayrımcılığı ve itici güçleri incelemiştir. 26.04.2023 tarihinde yayımladıkları cinsiyete dayalı yoksulluk eşitsizlikleri raporuna göre; baskın ekonomi modelleri kadınlar ve kız çocuklarının yoksulluğa karşı kırılganlıklarını arttırmış, son 40 yılda neoliberal ekonomi politikaları kadınlar ve kız çocukları için daha derin bir yoksulluk ve eşitsizliğe neden olmuştur. Tarihsel olarak da ekonomi politikaları insan haklarını geliştirmek ve korumak için dönüştürmek yerine, kadınları eşit olmayan sistemlere entegre etmeye odaklanmıştır. Yine rapora göre; yoksulluğu ve onunla bağlantılı eşitsizlikleri ele alabilmek için insan haklarına ve kesişimsel feminist yaklaşımlara öncelik vermek gerekmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 11.09.2023 tarihinde yayımladığı Temmuz 2023 mevsim etkisinden arındırılmış temel işgücü göstergeleri verisine göre; 15 yaş üstü erkeklerde istihdam oranı %65,7 iken bu oran kadınlarda %31,5'tir. İş gücüne katılım oranı erkeklerde %71,1 , kadınlarda %36,1 ; işsizlik oranı erkeklerde %7,6 , kadınlarda ise %12,9'dur. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 06.03.2023 tarihinde yayımladığı İstatistiklerle Kadın, 2022 bültenine göre 2021 yılında hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadınların istihdam oranı %26,1 iken erkeklerin istihdam oranı %89,1'dir. Yine Türkiye İstatistik Kurumu'nun 01.04.2022 tarihinde yayımladığı Türkiye Aile Yapısı Araştırması, 2021 bültenine göre hane halkı tarafından yapılan ev işleri incelendiğinde; ev işlerini genellikle kadınların üstlendiği, %94,4 ile çocuk bakımı, %85,6 ile çamaşır ve bulaşık yıkama, %85,4 ile yemek yapma ve evin günlük toplanması ve temizlenmesi işlerini kadınların yaptığı görülmektedir.

Kadın yoksulluğu ile mücadele etmek için kadınların istihdama katılımını arttırmak, kayıt dışı istihdamın önüne geçmek, işgücü piyasasındaki ayrımcılığı önlemek, kadın-erkek arası ücret eşitsizliğini sona erdirmek, kadınların çalışma hayatı ve özel hayatları arasındaki uyumu sağlayacak politikalar geliştirmek, kısmi süreli ve esnek çalışma modellerinin yaygınlaşmasını sağlamak, çocuk bakım hizmetlerinin geliştirilmesi, kadınlara kendi işyerlerini açabilmeleri için çeşitli teknik ve finansal destekler sağlanması gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanmalı ve güç dengesizliğinin önüne geçilmelidir.

Bu bağlamda; kadın yoksulluğunun sebeplerinin tespiti ve bu konu ile mücadele yöntemleri belirlenerek etkin politikaların üretilmesi için TBMM'de bir araştırma komisyonu kurulması ve uzman görüşleri alınarak gerekli çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir.

Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1	Senol Sunat	Manisa	
2	Aykut Kaya	Antalya	
3	Selcan Hamsoğlu	Aktedat	
4	Lejithan İzzet	İstanbul	
5	Nebi Hatipoğlu	Estizehir	
6	Yekvel Arslan	Ankara	
7	Rıduan UZ	Gazikule	
8	Ayyüce Rerker Rız	Adana	
9	Gürn Yaldır	Aktaray	
10	Hakan Seref Olgun	Afyonkarahisar	
11	Burhanettin Kocamaz	Mersin	
12	Nimet Özdenir	İstanbul	
13	Bilal Bilici	Adana	
14	Kürşad Zorlu	Ankara	
15	Mehmet Mustafa Gön	Gazikule	
16	Atisimen Kırkpinar	Famke	
17	Mehmet Akolun	Edime	
18	^M Ulal Karayman	Konya	
19	Selguk İrkeoğlu	Bursa	
20			
21			
22			